

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи

Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«МЕДСЕСТРИНСТВО В ПСИХІАТРІЇ ТА НАРКОЛОГІЇ»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибіркового освітній компонент	вибірковий
Форма здобуття освіти	очна
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва галузі знань)
Спеціальність	223 «Медсестринство» (шифр і назва спеціальності)
Освітньо-професійна програма	«Сестринська справа»
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	
Курс 3	

Силабус освітнього компонента розглянуто на засіданні кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи

Протокол від
«30» червня 2022 року № 8

Схвалено медичною комісією ХНМУ з проблем терапевтичного профілю

Протокол від
«25» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Кожина Г.М.
(прізвище та ініціали)

Голова

(підпис)

проф. Кравчук П.Г.
(прізвище та ініціали)

Розробники силабусу:

1. Стрельнікова І.М., доцент кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи
2. Терьошина І.Ф., доцент кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи

Дані про викладачів, що викладають освітній компонент

Викладачі:

Стрельнікова І.М. +3 80(68)318 73 90, e-mail: im.strelnikova@knmu.edu.ua
<https://scholar.google.ru/citations?user=KGXRECUAAAAJ&hl=ru>
<https://orcid.org/0000-0002-3915-0423>
<https://publons.com/researcher/1934852/irina-m-strelnikova/>

Терьошина І.Ф. +3 80(68)318 73 90, e-mail: if.teroshyna@knmu.edu.ua
Профайли викладача
https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=aezuv_EAAAAJ&view
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211453409>
<https://orcid.org/0000-0002-8112-2514>
<https://publons.com/researcher/1934787/tieroshyna-iryna/>

Очні консультації, заочні консультації. Он-лайн консультації: на платформі Moodle, Zoom або Google Meet по середам кожного тижня о 14 годині за київським часом.

Локація: 61022, м.Харків, пр. Науки, 4; вул. Академіка Павлова, 46.
Тел./факс (057) 738-10-68.

Бази кафедри: КНП ХОР «Обласна клінічна психіатрична лікарня №3», Військово-медичний клінічний центр Північного регіону, ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України», КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер», ННМК «Університетська клініка» ХНМУ.

e-mail: kaf.6med.psihiatrii@knmu.edu.ua

Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (практичні заняття 8:00-12:15 / 12:25-16:45 у відповідності з розкладом; лекції – 9:20-11:00, 13:20-15:00 у відповідності з розкладом).

Вступ

Силабус освітнього компоненту «Медсестринство в психіатрії та наркології» складена відповідно до Освітньо-професійної програми “Сестринська справа” та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності Спеціальність 223 «Медсестринство»

Опис освітнього компоненту: освітній компонент «Медсестринство в психіатрії та наркології»: закладає основи вивчення студентами медичними сестрами психіатрії та наркології, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами; забезпечує формування умінь застосовувати знання з психіатрії та наркології в процесі подальшого навчання й у майбутній професійній діяльності; закладає основи пізнання медичною сестрою проявів відхилень у психічній діяльності хворої людини та клінічних ознак найбільш розповсюджених психічних і наркологічних захворювань, встановлення сестринського діагнозу, надання невідкладної долікарської психіатричної допомоги та профілактики порушення психічних функцій у хворих на соматичну патологію, а також при психічних та наркологічних захворюваннях.

Предметом вивчення освітнього компоненту є клінічні ознаки психопатологічних симптомів та синдромів, прояви найбільш розповсюджених психічних розладів та захворювання, надання першої медичної допомоги психічно хворим медичною сестрою, проведення сестринської психотерапії та реабілітації психічно хворих і тактика медичної сестри на всіх етапах лікувально-діагностичного процесу

Міждисциплінарні зв'язки: освітній компонент «Медсестринство в психіатрії та наркології» базується на вивченні студентами основ загальної психології, соціології, медичної психології, анатомії людини та фізіології людини, патоморфології та патофізіології, деонтології в медицині, психології спілкування, інтегрується з цими освітніми компонентами та допомагає у вивченні студентами медичними сестрами внутрішніх хвороб, хірургічних хвороб, педіатрії та інших ОК, що передбачає інтеграцію з ними

Пререквізити освітнього компоненту: основ психології та міжособового спілкування, соціологія, анатомія людини, медсестринська етика та деонтологія фізіологія, патоморфологія, патофізіологія.

Постреквізити освітнього компоненту: медична психологія, медсестринство в психіатрії та наркології, медична та соціальна реабілітація, виробнича практика

Сторінка освітнього компоненту в системі Moodle:
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=3954>

1. Мета та завдання освітнього компоненту

1.1. Мета: Метою викладання освітнього компоненту «Медсестринство в психіатрії та наркології» є придбання студентами медичними сестрами теоретичних знань, практичних навичок з сестринської діагностики, принципів надання сестринської допомоги психічно хворим, методів психотерапії, психогігієни, психопрофілактики, профілактики психічних розладів, психосоціальної реабілітації пацієнтів з психічними розладами, в тому числі обумовлених прийомом психоактивних речовин, необхідних на первинному рівні надання сестринської допомоги.

1.2. Завдання: Основні завдання вивчення освітнього компоненту «Медсестринство в психіатрії та наркології» є: володіння принципами надання сестринської допомоги психічно хворим, особливостями організації психічних установ: амбулаторних, стаціонарних, домів-

інтернатів, особливостями догляду за хворими з психічними розладами, визначення попереднього сестринського діагнозу психічних розладів, тактики

сестринського ведення пацієнтів з психічними розладами, використання методів профілактики психічних розладів

1.3.1. Компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність: Бакалавр медсестринства здатний розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК 11. Здатність працювати в команді

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії

ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань

Фахові компетентності (ФК)

ФК 01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці.

ФК 02. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.

ФК 03. Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.

ФК 04. Застосування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності (інтимності), конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

ФК 06. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

ФК 07. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.

ФК 08. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини.

ФК 12. Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки.
захворювань з результатами додаткових методів дослідження.
ФК 14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах.

1.3.2. Програмні результати навчання

ПРН 1. Проводити медсестринське суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів систем пацієнта та оцінювати отримані дані. В умовах закладів охорони здоров'я (ЗОЗ) та вдома, шляхом спілкування з пацієнтами різних вікових груп, їхніми родичами чи близькими з оточення хворою дитиною та її батьками, уміти збирати скарги, анамнез захворювання, анамнез життя. Алергологічний анамнез, епідеміологічний анамнез, оцінювати анамнестичні дані.

ПРН 3. Планувати медсестринські втручання. В умовах ЗОЗ, удома та за непередбачуваних обставин, вміти складати план медсестринських втручань для вирішення дійсних та супутніх проблем пацієнтів різного віку.

ПРН 7. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду. В умовах ЗОЗ, удома та в громаді, користуючись чинними наказами МОЗ України, з метою формування, збереження та поліпшення стану здоров'я дорослого та дитячого населення, вміти:

- вести облік диспансерних груп населення;
- робити розрахунок та аналіз статистичних показників ефективності диспансеризації;
- проводити роз'яснювальну роботу серед пацієнтів різних диспансерних груп;
- вести облік груп здоров'я;
- розраховувати та оцінювати окремі показники та показники комплексної дії мікроклімату на організм людини;
- визначати етапи медико-соціальної реабілітації пацієнта, завдання для кожного етапу;
- складати комплекс реабілітаційних заходів залежно від і профілю, перебігу, періоду захворювання чи травми;
- проводити перепис дитячого населення.

ПРН 15. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану.

ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних медсестринських функцій.

ПРН 19. Проводити медико-гігієнічну пропаганду.

ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

- комунікаційні навички
- міжособистісні навички
- навички дослідження
- адаптивність
- емоційний інтелект

2. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3,0	22 «Охорона здоров'я»	вибірковий	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 223 Медсестринство (шифр і назва)	Курс:	
		3-й	-й
		Семестр	
		-й	-й
		Лекції	
		8 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: залік	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 36 самостійної роботи студента - 54	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Перший (бакалаврський рівень)		

2.1 Опис освітнього компоненту

2.1.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1.	Причини виникнення психічних захворювань. Патологія пізнавальних процесів. Порушення відчуття, сприймань, уявлень, їх вікові особливості. Порушення пам'яті, мислення та інтелекту. Розлади рухово-вольової сфери, порушення потягів. Порушення емоційної сфери. Синдроми порушення свідомості.	2	Вступна
2.	Психічні порушення у хворих при інфекційних, соматичних, ендокринних захворюваннях. Психічні порушення при травматичному	2	Інформаційна

	ушкодженні головного мозку. Психічні розлади при епілепсії.		
3.	Проблеми пацієнтів із шизофренією, афективними розладами.	2	інформаційна
4.	Емоційний стрес і психічна травма. Загальна характеристика психогенних розладів. Загальна характеристика невротичних розладів.	1	інформаційна
5.	Медичні та соціальні проблеми вживання психоактивних речовин.	1	інформаційна
РАЗОМ			8

2.1.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми Контролю
<i>Розділ 1.1. Психіатрія та наркологія, як медичні освітні компоненти</i>				
1	Предмет і завдання психіатрії та наркології. Їх зв'язок з іншими розділами медицини. Найважливіші етапи розвитку психіатрії. Роль вітчизняних вчених в розвитку світової психіатрії.	3	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія,. обговорення з адачем учбових ентів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль:залік
2	Організація роботи середнього медперсоналу при обслуговуванні пацієнтів із психічними і наркологічними розладами в стаціонарі та диспансері. Ведення сестринської документації.	2	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія,. обговорення з адачем учбових ентів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль:залік
<i>Розділ 1.2. Загальна психопатологія. Медсестринська діагностика і допомога.</i>				
3	Причини виникнення психічних заварювань. Основні симптоми та синдроми порушення психіки. Регістри психічних розладів.	3	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія,. обговорення з адачем учбових ентів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль:залік
4	Основні принципи	3	розповідь-пояснення,	Поточний

	лікування психічних порушень і захворювань. Психотерапія, психогігієна та психопрофілактика. Гендерні та вікові відміни психічних порушень. Психоосвіта в роботі медичної сестри.		бесіда, дискусія,. обговорення з адачем учбових ентів заняття;	контроль: усне опитування Підсумковий контроль:залік
5	Сестринський діагноз. Невідкладні стани в психіатрії та наркології. Основні принципи й алгоритми сестринської допомоги.	3	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія,. обговорення з адачем учбових ентів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль:залік
Розділ 1.3. Здійснення медсестринського процесу в психіатрії				
6	Психічні порушення при інфекційних, соматичних, ендокринних захворюваннях та травматичних ушкодженнях головного мозку.	3	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія,. обговорення з адачем учбових ентів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль:залік
7	Шизофренія. Афективні розлади. Післяпологові психози. Епілепсія.	3	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія,. обговорення з адачем учбових ентів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль:залік
8	Невротичні, пов'язані зі стресом розлади. Розлади особистості і поведінки. Розумова відсталість. Деменції. Основні питання дитячої психіатрії.	3	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія,. обговорення з адачем учбових ентів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль:залік
Розділ 1.4. Здійснення медсестринського процесу в наркології				
9	Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю. Алкогольні психози.	2	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія,. обговорення з адачем учбових ентів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль:залік
10	Психічні та поведінкові розлади в наслідок вживання наркотичних речовин, токсикоманії та нехімічні залежності	2	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія,. обговорення з адачем учбових ентів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль:залік

11	залік	1		
	РАЗОМ 28			

2.1.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	Методи навчання	Форми Контролю
Розділ 1. 1. . Психіатрія та наркологія, як медичні освітні компоненти.				
1.	Підготовка до практичних занять – Психіатрія як наука. Предмет її вивчення.	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
2.	Вклад вітчизняних учених у розвиток психіатрії як науки. Видатні психіатри Харківщини	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
3.	Позалікарняна психіатрична допомога. Робота психіатричного кабінету, психоневрологічного диспансеру	1	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
4.	Законодавство в психіатрії. Умови та порядок надання психіатричної допомоги	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал

			з здобувачами вищої освіти; усне опитування	
<i>Розділ 1.2. Загальна психопатологія. Медсестринська діагностика і допомога.</i>				
5.	Підготовка до практичних занять – Надання психіатричної допомоги в примусовому порядку (госпіталізація, лікування, нагляд).	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
6.	Етичні норми і деонтологія в психіатрії. Професійний кодекс медичних сестер	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
7.	Догляд (загальний та індивідуальний) і спостереження за психічнохворими	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
8.	Документація в сестринській роботі та її функції	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти;	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал

			усне опитування	
9.	Охорона праці та безпека медичної сестри на робочому місці	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
10.	Види немедикаментозного лікування, що можуть здійснювати медичні сестри. Основи медсестринської психотерапії.	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
11.	Стандарти догляду медичної сестри за особами з психічними та поведінковими розладами	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
<i>Розділ 1.3. Здійснення медсестринського процесу в психіатрії.</i>				
12.	Підготовка до практичних занять – Організація лікувально-охоронного режиму у відділенні	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
13.	Особливості надання	1	Обговорення	Поточний контроль: усне

	інформації про пацієнта лікарю, іншим спеціалістам, рідним і близьким. Види спостереження за пацієнтами		вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
14.	Прихована депресія, основні клінічні форми	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
15.	Особливості вживання медикаментів. Відповідальність медичної сестри. Юридичний аспект обліку лікарських засобів	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
16.	Свідома згода пацієнта на лікування, оформлення згоди. Лікування без згоди хворого	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
17.	Організація харчування. Допомога пацієнтові під час споживання їжі	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий

			практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	контроль: зал
18.	Правильність видавання медикаментів, реєстрація. Обставини, за яких їх не видають	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
19.	Афективно-шокові психогенні реакції	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
20.	Поняття про госпіталізм. Роль медичної сестри в запобіганні й подоланні його серед психічнохворих	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
21.	Показання до штучного годування пацієнтів з психічними розладами у разі відмови від їжі. Техніка штучного годування	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал

			вищої освіти; усне опитування	
22.	Розділ 1.4. Здійснення медсестринського процесу в наркології		Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
23.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок Основні групи препаратів, що застосовуються в психіатрії. Побічна дія психотропних препаратів	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
24.	Опікунство. Працевлаштування. Підхід до сімейних взаємовідносин	1	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
25.	Тютюнокуріння. Клінічна картина абстинентного синдрому. Профілактика та диспансеризація пацієнтів з токсикоманіями	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал

26.	Проблеми пацієнтів з алкоголізмом. Роль середнього медперсоналу в спостереженні за пацієнтами та профілактиці алкоголізму.	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
27.	Питання експертизи, прогноз та диспансерний облік пацієнтів з алкоголізмом	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
28.	Особливості утримання та лікування пацієнтів з наркоманіями. Питання експертизи. Диспансерний облік	2	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал
29.	Роль медичної сестри в профілактиці наркоманій та таксикоманій	1	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: зал

РАЗОМ СРС

54

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчальної діяльності здобувачів освіти

Оцінювання успішності навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється згідно «Інструкції оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/instr_ocin21.docx

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для ОК, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Проведення та оцінювання заліку

Оцінювання результатів вивчення ОК проводиться безпосередньо під час останнього заняття, яке проводиться науково-педагогічним працівником, що проводить заняття у

групі. Це підсумковий контроль, що проводиться після засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з освітніх компонентів на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи. Оцінювання освітніх компонентів проводиться по закінченні вивчення ОК у формі «заліку»

Підсумкове заняття передбачає такі контрольні елементи:

1. Оцінювання засвоєння теоретичного матеріалу, який включає наступне:

1) завдання з ОК, які охоплюють зміст навчального матеріалу підсумкового заняття відповідно до програми освітнього компоненту

2) усне опитування

оцінювання теоретичних знань за всіма темами освітнього компоненту

оцінюються за таблицею:4

Таблиця 4

Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти з освітнього компоненту .

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу

«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

Оцінка з освітнього компоненту

Для освітніх компонентів, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «залік» передбачається врахування ЗНД.

Оцінка з освітнього компоненту виставляється лише студентам, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище Оцінки "F_x" або "F" ("незадовільно") виставляються студентам, яким не зараховано вивчення освітнього компоненту, формою контролю якої є залік.

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 120 балів. Для ОК, формою контролю яких є «залік», сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 200 балів.

Після проведення семестрового контролю для ОК, або їх частин, що закінчуються формою контролю «залік», відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку за таблицею 3 «Шкала оцінювання у ХНМУ», у індивідуальний навчальний план здобувача освіти та заповнює відомості успішності .

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

3.1. Питання до заліку

1. Предмет, завдання психіатрії та наркології
2. Основні етапи розвитку психіатрії та досягнення вітчизняних вчених
3. Структура психіатричної та наркологічної допомоги, психіатричної лікарні та диспансеру.
4. Принципи догляду за психічно хворими.
5. Правові принципи психіатричної допомоги. Сучасна концепція охорони психічного здоров'я в Україні.
6. Роль медичної сестри в наданні медичної допомоги хворим із симптоматичними психічними порушеннями.
7. Перша та невідкладна допомога хворим із психічними порушеннями, основні показання до госпіталізації.
8. Методика клініко-психопатологічного дослідження.
9. Характеристика реєстрів психічних розладів, синдромологічна та нозологічна класифікація психічної патології
10. Принципи та методи лікування психічних захворювань та розладів.
11. Принципи та методи психосоціальної реабілітації психічно хворих та профілактики психічних захворювань. Психосоціалізація.
12. Класифікація та визначення порушень відчуттів та сприймань.
13. Класифікація та визначення порушень пам'яті та уваги.
14. Класифікація та визначення порушень мислення та інтелекту
15. Класифікація та визначення порушень емоцій
16. Класифікація та визначення порушень ефекторної сфери
17. Синдроми пригнічення та потьмарення свідомості
18. Особливості догляду, спостереження, транспортування хворих із порушенням свідомості.
19. Непсихотичні синдроми порушення психіки.
20. Психотичні синдроми порушення психіки.
21. Дефектно-органічні синдроми порушення психіки.
22. Основні клінічні форми соматогенних психозів.
23. Основні принципи сестринської терапії, реабілітації та профілактики психічних розладів при ендокринних та соматичних захворюваннях.
24. Психічні порушення внаслідок гострих та хронічних інфекцій, гострих отруєннях та хронічних інтоксикаціях, принципи їх лікування.
25. Психічні розлади у ВІЛ-інфікованих.
26. Принципи лікування психічних розладів при гострих і хронічних інфекціях.
27. Психічні порушення внаслідок черепно-мозкової травми, їх лікування та профілактика.

28. Особливості психічних порушень, які викликані екологічно несприятливими факторами, їх профілактика та лікування.
29. Поняття, психоактивних речовин, феноменів вживання та залежності, наркоманічного синдрому.
30. Просте алкогольне сп'яніння, його ступені, індивідуальні особливості, діагностика, патологічне алкогольне сп'яніння, надання медичної допомоги при гострих алкогольних отруєннях.
31. Алкоголізм, його критерії, стадії, діагностика алкогольного абстинентного стану, медична допомога.
32. Металкогольні психози: діагностика початкових проявів, попередження подальшого розвитку, лікування.
33. Клінічні особливості психічних розладів внаслідок вживання опіатів, канабіоїдів, седативних та снодійних препаратів, кокаїну та інших психостимуляторів, галюциногенів, літких розчинників, нікотину, кофеїн вміщуючих продуктів.
34. Клінічні особливості нехімічних аддикцій.
35. Поняття психогенного розладу, класифікація невротичних та пов'язаних зі стресом розладів.
36. Клінічні особливості емоційно-стресових та адаптаційних реакцій, неврозів: неврастенії, тривожних розладів, obsesивно-компульсивного розладу, дисоціативних розладів, депресивних та соматоформних розладів, посттравматичного стресового розладу.
37. Профілактика та лікування невротичних та пов'язаних зі стресом розладів.
38. Шизофренія: основні клінічні прояви та принципи терапії.
39. Клінічна картина афективних розладів. Біполярний афективний розлад та рекурентний депресивний розлад.
40. Принципи терапії хворих на афективні розлади.
41. Суїцидальна поведінка при психічних захворюваннях. Антисуїцидальна терапія. Психопрофілактика суїцидальної поведінки.
42. Епілепсія. Психічні порушення у хворих на епілепсію. Принципи терапії хворих на епілепсію з психічними порушеннями.
43. Епілептичний статус і лікувальні заходи щодо виведення хворого з цього стану.
44. Розлади особистості та поведінки у дорослих, фактори, що сприяють їх розвитку. Основні принципи терапії, реабілітації.
45. Порушення розумового розвитку. Принципи терапії, реабілітації.
46. Розлади спектру аутизму. Клінічні прояви. Лікування. Принципи реабілітації, профілактика.

3.2 Перелік практичних навичок

1. Провести сестринське обстеження хворого та описати психічний статус, проаналізувати дані клінічного та параклінічного дослідження та поставити попередній сестринський діагноз психічного розладу.
2. Визначити психотичний чи непсихотичний рівень психічного порушення у хворого.
3. Визначити наявність у хворого показань для невідкладної госпіталізації.
4. Вміти надати невідкладну допомогу: при психомоторному збудженні, при епілептичному статусі, ускладненнях лікування психотропними препаратами, відмові від їжі, ступорі.
5. Визначити тактику сестринського ведення хворого з психічним розладом або залежністю від психоактивних речовин.
6. Призначити один із адекватних стану хворого психотропних препаратів у дозах, відповідних до стану хворого.
7. Дати психоосвітні рекомендації хворому та його родичам.

3.5. Правила оскарження оцінки.

Студент звертається із відповідним запитом до викладача, який переглядає наявні результати навчальної діяльності студента, що підлягають оцінюванню, при цьому за об'єктивних умов (виявлені технічні помилки) набрані бали можуть бути підвищені. У ситуації, коли студент претендує на вищий бал і вважає оцінювання результатів його навчальної діяльності необ'єктивним, на кафедрі створюється комісія, яка пропонує здобувачу у визначеній формі (усній/письмовій) продемонструвати рівень набутих знань, умінь і навичок з даної дисципліни. Бали можуть підвищитися в тому випадку, якщо студент підтверджує задекларований ним рівень знань.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Щоб досягти мети навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати заняття, читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Відвідування занять та поведінка. Студентам необхідно не спізнюватися і не пропускати заняття. До початку занять на базі кафедри студенти повинні пройти медогляд і мати санітарну книжку. Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Студенти з особливими освітніми потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, зв'яжіться з викладачем.

Рекомендації щодо успішного складання освітнього компоненту: активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.

Техніка безпеки. Всі студенти повинні обов'язково пройти інструктаж з техніки безпеки, який проводиться на початку першого заняття. Інструктаж проводить викладач академічної групи або відповідальна особа, згідно з інструкцією затвердженої наказом ХНМУ із записом у відповідному журналі.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності. Списування та плагіат при підготовці студентських наукових робіт не допускаються. Використання електронних гаджетів (мобільний телефон, планшет) не допускається в ході практичних занять, лекцій та при проведенні всіх видів контролю.

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

6. Рекомендована література

Базова

1. Психіатрія і наркологія [Підручник] / В.Л. Гавенко, В.С Бітенський, В.А.Абрамов та інші.; за ред. В.Л. Гавенка, В.С Бітенського. – К.: Медицина, 2009. – 488 с.

2. Дитяча психіатрія [Підручник] / Г.М.Кожина, В.Д. Мішиєв, В.І.Коростій та інші.; за ред. Г.М.Кожиної, В.Д. Мішиєва,. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 376 с.
3. Наркологія [Підручник] / В.Л. Гавенко, Г.О.Самардакова, І.А.Григорова та інші.; за ред. В.Л. Гавенка, В.С Бітенського. – Х.: Регіон-інформ, 2003. – 244 с.
4. Довідник сімейного лікаря з питань психосоматики / Н.О.Марута, В.І.Коростій, Г.М.Кожина та інші. – К.: «Здоров'я», 2012. – 384 с.
5. Словник – довідник психіатричних термінів [Навчальний посібник] / Г.М.Кожина , Самардакова Г.О., Коростій В.І . та інші. - ФОП Шейніна Є.В., 2012. - 176 с.
6. Органічні психічні розлади внаслідок соматичних захворювань: когнітивні та емоційні порушення. /Г.М.Кожина Григорова І.А., Коростій В.І. та інші. - Харків: Раритети України, 2012. – 120 с.
7. Когнітивні та емоційні порушення внаслідок соматичних захворювань у осіб працездатного віку / Г.М.Кожина Григорова І.А., Коростій В.І. та інші. - Харків: Раритети України, 2011. - 80 с.
8. Основні органічні захворювання головного мозку. [Навчальний посібник] / Гавенко В.Л., Г.М.Кожина Коростій В.І. та інші. - Харків, НТУХП, 2008. - 228 с.